

DAMIR JURAS*, MERI JURAS**

Prekršaji protiv javnog reda i mira kao zapreka za nabavu i držanje oružja

Čl. 11. st. 1. Zakona o nabavi i posjedovanju oružja građana¹ propisano je da će nadležno tijelo podnositelju zahtjeva izdati odobrenje za nabavu vatrenog oružja kategorije B radi bavljenja lovom, sportskim streljaštvom ili radi osobne sigurnosti ako ispunjava opće i posebne uvjete, a čl. 11. st. 2. toč. 4. ZNPOG-a propisano je da je jedan od općih uvjeta za izdavanje navedenog odobrenja i to da podnositelj zahtjeva u Republici Hrvatskoj nije pravomoćno kažnjen te da protiv njega nije pokrenut postupak za prekršaje s elementima nasilja, posebice za one protiv javnog reda i mira. Čl. 46. st. 1. ZNPOG-a propisano je, pak, da će nadležno tijelo rješenjem oduzeti i ukinuti isprave o oružju te oduzeti oružje i streljivo osobi koja prestane ispunjavati uvjete propisane za izdavanje odobrenja za nabavu oružja².

Sudovi su u svojim odlukama (presudama) prihvatili stajališta Ministarstva unutarnjih poslova kao javnopravnog tijela nadležnog za izdavanje dozvola za nabavu oružja, odnosno donošenje rješenja o oduzimanju i ukidanju isprava o oružju i oružja osobama koje ga imaju uredno registrirano te da svi prekršaji protiv javnog reda i mira predstavljaju zapreku za nabavu i posjedovanje vatrenog oružja.

U sudskoj praksi potvrđeno je da je policija zakonito oduzela oružje osobi: protiv koje se vodi postupak za prekršaj protiv javnog reda i mira opisan u čl. 6. Zakona o prekršajima

---

* dr. sc. Damir Juras, viši znanstveni suradnik, MUP, Split.

** Meri Juras, studentica IV. godine sveučilišnog integriranog studija prava na Pravnom fakultetu Sveučilišta u Splitu.

¹ Zakon o nabavi i posjedovanju oružja građana (ZNPOG), NN 94/18., 42/20., 114/22.

² „S obzirom da je počinjenje kaznenog djela ili prekršaja, čimbenik koji utječe na opću sigurnost svake zajednice, ali i na osobnu sigurnost građana, propisivanje uvjeta vezanih za nabavku, nošenje, posjedovanje i korištenje oružja ukazuje na opredjeljenje vlasti glede stupnja sigurnosti, kako opće tako i osobne koje želi na svom teritoriju. Zakonodavac pokušava postavljanjem restriktivnih uvjeta kroz zakonske propise utjecati na opću i osobnu sigurnost. Cilj je koliko je to moguće spriječiti ubojstva, samoubojstva, ranjavanja, bilo namjerna bilo slučajna kao i druge nesretne slučajeve i kaznena djela“, Malenica I., Provođenje upravnog postupka temeljem Zakona o oružju, Zbornik radova Veleučilišta u Šibeniku, 1-2/2017, str. 67.

protiv javnog reda i mira³, odnosno da je irelevantno što je prijavljena osoba nepravomoćno oslobođena optužbe u prekršajnom postupku jer postupak po žalbi policije i dalje traje (presuda Visokog upravnog suda Republike Hrvatske (VUS-a RH), Usž-1868/2022-2 od 15. srpnja 2022.); koja je kažnjena novčanom kaznom za prekršaj iz članka 13. Zakona o prekršajima protiv javnog reda i mira jer je u caffe baru (...) remetila javni red i mir na način da je uzela tri staklene čaše sa stola te ih razbila o pod, a nakon čega je nogom udarila u jedan od stolova te polomila drvenu letvu (presuda VUS RH, Usž-447/19-2 od 20. studenoga 2019.).

VUS RH je u trima presudama istaknuo da svi prekršaji iz Zakona o prekršajima protiv javnog reda i mira predstavljaju zapreku za nabavu i posjedovanje oružja: „*Ovo iz razloga što Zakon o oružju kao zapreku za izdavanje odobrenja za nabavku oružja, odnosno kao razlog za oduzimanje oružja, odredbom članka 10. stavka 2. točke 4. propisuje uz opće uvjete za izdavanje odobrenja za nabavu oružja fizičkoj osobi, između ostalog i da nije pravomoćno kažnjena za prekršaj, odnosno da nije pokrenut postupak za prekršaj koji ukazuje da bi oružje moglo biti zlouporabljeno. Prema ustaljenoj praksi ovog Suda prekršajni postupci propisani odredbama Zakona o prekršajima protiv javnog reda i mira predstavljaju prekršaje u smislu navedene odredbe Zakona o oružju*“ (VUS RH, Usž-599/15-2 od 10. lipnja 2015.), „6. (...) Prvostupanjski sud je izvršio uvid u optužni prijedlog od 04. veljače 2020. prema kojem je tužitelj narušavao javni red i mir vikom i galamom na javnom mjestu prema svojoj susjedi A. P. (...) 11. Prigovor tužitelja, koji ponavlja u žalbi, o nedostatku elementa nasilja u počinjenom prekršaju te da sintagma „verbalno nasilje“ ne postoji u Kaznenom zakonu, u Prekršajnom zakonu niti u Zakonu o nabavi i posjedovanju oružja građana, nije od utjecaja na drukčije rješavanje ove upravne stvari. Iz citirane odredbe članka 11. stavka 2. točke 4. Zakona o nabavi i posjedovanju oružja građana proizlazi da osoba ne ispunjava uvjet za nabavu oružja ako se protiv nje vodi postupak zbog prekršaja protiv javnog reda i mira te u tom slučaju nije potrebno utvrđivati postoje li u tom prekršaju elementi nasilja.“ (VUS RH, Usž-460/22-2 od 10. veljače 2022.), „5. (...) tužitelj oglašen krivim i kažnjen pravomoćnom presudom Općinskog prekršajnog suda u Splitu (...) zbog počinjenja prekršaja iz članka 23. Zakona o prekršajima protiv javnog reda i mira što predstavlja zapreku za posjedovanje oružja u smislu odredbe čl. 11. st. 2. toč. 4. Zakona o nabavi i posjedovanju oružja, pri čemu je tužitelju oružje oduzeto uz naknadu. (...) 9. Tužitelj žalbenim navodima pobija presudu prvostupanjskog suda i rješenje tuženika ističući da u konkretnom slučaju počinjeni prekršaj nema elemente nasilja. Navedeno stajalište tužitelja ovaj Sud ne prihvaća iz razloga što odredba čl. 11. st. 2. toč. 4. Zakona o nabavi i posjedovanju oružja građana kao zapreku za izdavanje odobrenja za nabavku oružja kao prekršaj s elementima nasilja posebice navodi prekršaj protiv javnog reda i mira. Budući da je tužitelj oglašen krivim i kažnjen za počinjenje prekršaja protiv javnog reda i mira u provedenom postupku, prema stajalištu ovog Suda nije bilo potrebno posebno utvrđivati je li u postupanju tužitelja prilikom izvršenja ovog prekršaja bilo elemenata nasilja.“ (VUS RH, Usž-2679/22-2 od 14. srpnja 2022.).

³ Zakon o prekršajima protiv javnog reda i mira, NN 41/77., 55/89., 30/90., 47/90., 29/94., 114/22., 47/23.

Raspravljajući o primjeni načela razmjernosti⁴, odnosno ograničavanju prava vlasništva⁵ osobi kojoj se oduzima oružje koje je legalno nabavila, a prestala je ispunjavati neki od zakonskih uvjeta za njegovo posjedovanje, VUS RH zauzeo je stajalište da je javni interes zaštite javnog poretka od nasilja pretežniji od interesa pojedinca, odnosno da se pravo vlasništva može ograničiti kako bi se spriječilo nasilje, odnosno zlouporaba oružja: „9. Naime, u upravnom je postupku utvrđeno da se tužitelj dana 12. ožujka 2022. verbalno i fizički sukobio sa V. M. zbog čega je protiv obojice pokrenut prekršajni postupak optužnim prijedlogom (...) zbog prekršaja iz članka 13. st. 1. Zakona o prekršajima protiv javnog reda i mira, što je prekršaj s elementima nasilja i što prema prvostupanjskom sudu predstavlja dovoljnu osnovu (razlog) da se tužitelju oduzme oružje. (...) 11. S obzirom da je u postupku utvrđeno da je protiv tužitelja pokrenut prekršajni postupak za prekršaj protiv javnog reda i mira, stekle su se pretpostavke iz čl. 46. st. 1. u vezi sa čl. 11. st. 2. toč. 4. Zakona da se tužitelju oduzme oružje. 12. Naime, izrečena zaštitna mjera je u ravnoteži između zahtjeva općeg interesa javnosti (država mora štiti javni poredak od nasilja i poduzimati sve potrebite mjere da se isto izbjegne) i zahtjeva za zaštitu temeljnih prava pojedinaca (tužitelja). U situaciji kada je protiv tužitelja pokrenut postupak zbog prekršaja iz javnog reda i mira, jednog od najčešćih razloga koji se dovodi u vezu sa mogućnošću zlouporabe oružja, ne može se isključiti mogućnost da bi tužitelj u nekoj drugoj situaciji, mogao zloupotrijebiti oružje. Javnopravno tijelo je u takvim situacijama dužno postupiti u skladu sa kogentnom zakonskom normom i tim osobama bezrezervno oduzeti oružje, jer javni interes u takvim slučajevima treba biti ispred interesa prava pojedinaca. Sud stoga smatra da je bilo osnove da se pravo tužitelja na vlasništvo predmetnih stvari ograniči postupanjem javnopravnog tijela, s obzirom da je to propisano Zakonom, kao i da je takvo postupanje nužno za postizanje zakonom utvrđene svrhe i razmjerno cilju koji se treba postići.“ (VUS RH, Usž-756/23-2 od 15. ožujka 2023.).

Engl.: *Offences Against Public Order and Peace as an Obstacle for the Acquisition and Possession of Weapons*

---

⁴ Slobode i prava mogu se ograničiti samo zakonom da bi se zaštitili sloboda i prava drugih ljudi te pravni poredak, javni moral i zdravlje. Svako ograničenje slobode ili prava mora biti razmjerno naravi potrebe za ograničenjem u svakom pojedinom slučaju (čl. 16. Ustava Republike Hrvatske, NN 56/90., 135/97., 113/00., 28/01., 76/10., 5/14.). Pravo stranke može se ograničiti postupanjem javnopravnih tijela samo kad je to propisano zakonom te ako je takvo postupanje nužno za postizanje zakonom utvrđene svrhe i razmjerno cilju koji treba postići (čl. 6. st. 1. Zakona o općem upravnom postupku, NN 47/09., 110/21.).

⁵ Svaka fizička ili pravna osoba ima pravo na mirno uživanje svoga vlasništva. Nitko se ne smije lišiti svoga vlasništva osim u javnom interesu, i to samo uz uvjete predviđene zakonom i općim načelima međunarodnog prava (čl. 1. st. 1. Protokola 1. uz Konvenciju za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda, NN - Međunarodni ugovori 18/97., 6/99., 14/02., 13/03., 9/05., 1/06., 2/10., 13/17.).